

Overdosert IKT – overspent samfunn

Denne teksten sto først publisert i Dagens Næringsliv 01.08.2014, dernest fra 22.09.2014 på einarflydal.com

I boken «Overpowered» populariserer Martin Blank sin viten etter en mannsalder med elektromagnetiske felt (EMF), biofysikk på cellenivå og virkninger på helse. Slik forskning er utilgjengelig for de fleste av oss. Men her har en nestor forenklet og forklarer oss konteksten, og det hele blir svært leselig.

Moderne samfunn er basert på elektromagnetiske felt – en naturlig del av alt elektrisk og essensen i radiobølger, fra FM-master via mikrobølgeovner, babycalls, ledninger og ladeapparater til bomstasjoner. Naturens EMF-nivåer er svært så svake. Forsvinnende mye svakere enn de menneskeskapte.

Levende liv har derimot tilpasset seg den naturlige bakgrunnsstrålingen og EMF fra f.eks. vær og andre dyr. Noen dyr utnytter elektromagnetiske felt til bl.a. å navigere, lære og kommunisere. Og kjemiske prosesser i celler har en EMFside ved seg.

Det er derfor duket for at livsprosesser forstyrres. I celler ser man en forsvarsreaksjon – kalt «cellestress». Og man ser skader på DNA og proteiner. Hyppigheten stiger stort sett med frekvens (Hz), effekt (Watt/ styrke) og eksponeringens varighet. Derfra går veien videre til en flora av mer eller mindre tydelige patologiske virkninger.

Sveisere, syere, elektrikere, skjermarbeidere, trafo-arbeidere, radaroperatører og naboer til høyspentmaster er derfor blant de mer utsatte. Og de med raskest celledeling – barn. F.eks. spredte barneleukemi (som typisk skjer blant 3-4-åringene) seg i USA som en slags epidemi med utbyggingen av strømmettet.

Siden 1990-tallet har vi fått en ny bølge: Den nye økningen av døgnkontinuerlige EMF-kilder, som f.eks. mobilmaster og alt slags trådløst, samsvarer statistisk med økte forekomster av utmattelsessyndromer, ADHD, hjernekreft, Alzheimer, svekket sædkvalitet, søvnforstyrrelser, og et bredt spekter andre lidelser. Selv plantelivet påvirkes: Når trær utsettes for kommunikasjonsmaster, vokser de dårligere. Det samme gjelder fra vannpest via matkorn til gran og furu. Man finner manglende orienteringsevne hos trekkfugler. At både skogsfugler og spurv trekker seg unna høyspentstrekk og kommunikasjonstårn. At bier i kubene gir evakueringssignal når mobiltelefoner ved kubene ringer.

Blank tegner dette store bildet klart og tydelig, med talløse henvisninger til både epidemiologisk-medisinsk forskning, in vitro-forsøk, og eksperimentell bio-forskning, og viser at man dermed kan forklare økningen statistisk og (del-) forklare den biologisk. Blank avleverer også en visitt til «el-overfølsomhet» – en diagnose som er medisinsk omstridt og ifølge Statens strålevern må være en rent psykisk lidelse. Blank slår derimot fast: Det er uomtvistelig påvist i blindtester at enkelte er EMF-følsomme. Deres liv blant EMF-kilder er et liv i utmattelse og plager, og reduseres når EMF-kildene svekkes. Men jo flere master, jo færre steder har disse å finne tilflukt. Blank bruker også et par kapitler på hvordan deler av iktnæringen lobber og «motforsker» for å så tvil om denne innsikten. Og han kommenterer enkelte av de sentrale undersøkelsene og utredningene som har vært verktøy til dette. Det er lite trivelig lesning for en som selv har tilhørt bransjen.

Hva er det så å gjøre? Først må man erkjenne problemet. Så fjerne stråling som er unødig innen dagens grenseverdier, for eksempel skru ned effekten på basestasjoner som står unødig kraftig på. Dernest må man få lavere grenseverdier på plass, slik det gjelder i en rekke land, og er foreslått av en rekke internasjonale organer. Og vi må ordne opp i egne hjem – samtidig med at vi aksjonerer for WiFi-frie skoler og borettslag. Alt vil vi ikke ønske å fjerne, men vi kan – og må – få det ned på et nivå som ikke ødelegger folkehelsen og naturen. I mine nesten 40 år i ikt-bransjen meldte nok

spørsmålet om EMF og helseeffekter seg noen ganger, men den som reiste det, ble til narr. Hadde jeg lest denne boken 30 år tidligere, hadde nok mitt yrkesliv tatt en annen vending, for ikke å snakke om min mobilbruk.

Nå har kona bestemt seg for å hive ut den nye induksjonstoppen fra hyttekjøkkenet, og bredbånd i hjem og hytte er alt blitt kablet. Men å fjerne springfjærene i madrassen fordi de kan virke som effektforsterkere, sitter fortsatt litt langt inne...

Einar Flydal,